

V Bruseli 7. júna 2023
(OR. en)

10027/23

Medziinštitucionálny spis:
2022/0401(APP)

SOC 415
ANTIDISCRIM 117
GENDER 119
JAI 758
FREMP 167

POZNÁMKA

Od:	Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	9539/23
Predmet:	Návrh SMERNICE RADY o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb a o vypustení článku 13 smernice 2000/43/ES a článku 12 smernice 2004/113/ES • <i>všeobecné smerovanie</i>

I. ÚVOD

Komisia 7. decembra 2022 predložila Rade návrh smernice Rady o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb a o vypustení článku 13 smernice 2000/43/ES a článku 12 smernice 2004/113/ES.

V zmysle právnych predpisov EÚ o rovnosti sa od všetkých členských štátov vyžaduje, aby určili „subjekty pre rovnaké zaobchádzanie“ na boj proti diskriminácii založenej na rasovom alebo etnickom pôvode (smernica 2000/43/ES), ako aj na základe pohlavia (smernica 2004/113/ES). Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie poskytujú pomoc obetiam diskriminácie, vykonávajú nezávislé prieskumy, uverejňujú správy a vydávajú odporúčania v otázkach týkajúcich sa diskriminácie. V súčasnosti sa mandát a právomoci subjektov pre rovnaké zaobchádzanie v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia. Cieľom navrhovanej smernice je posilniť ich úlohu a nezávislosť, stanoviť minimálne normy pre ich fungovanie a rozšíriť ich mandát na záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS a 2000/78/ES, ktorými sa v súčasnosti orgánom pre rovnaké zaobchádzanie právomoci neudeľujú.

Návrh je založený na článku 19 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorom sa EÚ udeľuje právomoc bojovať proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii. O navrhovanej smernici sa bude rokovať v rámci mimoriadneho legislatívneho postupu stanoveného v článku 19 ods. 1 ZFEÚ, podľa ktorého sa Rada uznáša jednomyselne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu. Návrh prijala Komisia spolu s ďalším návrhom o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, ktorý sa vzťahuje na ďalšie dve smernice o rovnosti a je založený na článku 157 ZFEÚ (riadny legislatívny postup)¹.

Národné parlamenty Talianska a Portugalska a jedna z dvoch komôr českého parlamentu (Senát) predložili k návrhu Komisie stanoviská. Litovský parlament tiež vydal o návrhu uznesenie².

Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 22. marca 2023³.

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zaujal stanovisko 2. februára 2023⁴.

Delegácia Estónska trvá na výhrade parlamentného preskúmania.

¹ Pozri dokument 10038/23.

² Nevyžadovalo sa preskúmanie návrhu zo strany Komisie.

³ 8910/23.

⁴ 6296/23.

II. SÚČASNÝ STAV ROKOVANÍ V RÁMCI RADY

Počas skúmania návrhu v rámci pracovnej skupiny pre sociálne otázky⁵ predsedníctvo podrobne zrevidovalo znenie s cieľom vyriešiť obavy delegácií. Cieľom mnohých uskutočnených zmien je zohľadniť rozmanitosť a osobitosti zavedených vnútroštátnych systémov, pričom všetky členské štáty už zriadili subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v kontexte svojich príslušných právnych a správnych rámcov.

Hlavné zmeny zahŕňajú:

1. objasnila sa koncepcia nezávislosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie v článku 3, najmä pokiaľ ide o ich organizačnú a vnútornú štruktúru a výkon ich rôznych právomocí;
2. zmeny sa vykonali aj v článku 4 s cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali k dispozícii primerané zdroje a zároveň sa poskytla dostatočná flexibilita na prispôsobenie sa rôznym vnútroštátnym kontextom a zavedeným systémom;
3. predsedníctvo v záujme väčšej zrozumiteľnosti rozdelilo článok 8 do dvoch článkov, pričom jeden sa venuje „vyšetrovaniam“ (článok 8) a druhý „stanoviskám a rozhodnutiam“ (článok 8a);
4. v článku 9 sa zrevidovali možnosti, ktoré majú členské štáty k dispozícii, keď subjektom pre rovnaké zaobchádzanie zverujú právomoc podávať žaloby, s cieľom zohľadniť skutočnosť, že právne systémy členských štátov sa značne líšia;

⁵ Zasadnutia sa konali 10. a 20. januára, 7. februára, 2. marca, 20. a 21. marca, 18. a 19. apríla a 15. a 25. mája 2023.

5. pokiaľ ide o mechanizmy týkajúce sa monitorovania a podávania správ uvedené v článku 16, v súčasnom znení sa objasňuje, že ukazovatele sa stanovujú prostredníctvom vykonávacieho aktu, ktorý sa prijme v rámci postupu preskúmania. Okrem toho sa v revidovanom znení stanovuje lehota (*24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti smernice*), v rámci ktorej Komisia prijme vykonávací akt, a objasňuje sa, že ukazovatele sa budú týkať „fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie určených podľa smernice“, a nie praktických účinkov smernice ako takej;
6. lehota na transpozíciu sa zmenila na 36 mesiacov v porovnaní s 18 mesiacmi v návrhu Komisie.

III. KOMPROMISNÝ NÁVRH PREDSEDNÍCTVA

Predsedníctvo 31. mája predložilo kompromisné znenie⁶ Coreperu s cieľom dosiahnuť všeobecné smerovanie na zasadnutí Rady EPSCO 12. júna 2023. Veľká väčšina delegácií znenie predsedníctva podporila. Jedna delegácia požiadala o zmeny ustanovení týkajúcich sa monitorovania a podávania správ (odôvodnenie 44 a článok 16) a ďalšia sa vyjadrila, že jej obavy pretrvávajú, a vzniesla výhradu preskúmania.

Predsedníctvo s cieľom zabezpečiť silný mandát a čo najširšiu podporu delegácií vypracovalo nový kompromisný návrh, ktorý sa Coreperu predložil 7. júna 2023⁷. Predsedníctvo preformulovalo článok 8 týkajúci sa právomocí viesť vyšetrovania, ktoré sa majú udeliť subjektom pre rovnaké zaobchádzanie, a do článku 16 o monitorovaní a podávaní správ vložilo novú vetu, v ktorej sa uvádza, že ukazovatele fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie neslúžia na účely zostavovania poradia alebo vydávania konkrétnych odporúčaní jednotlivým členským štátom.

Takmer všetky delegácie boli schopné nové kompromisné znenie podporiť a žiadna delegácia proti nemu nevzniesla námietku.

⁶ 9442/23.

⁷ 9539/23.

IV. ZÁVER

Rada (EPSCO) sa vyzýva, aby dosiahla dohodu o všeobecnom smerovaní k zneniu uvedenému v prílohe k tejto poznámke.

Návrh

SMERNICA RADY

o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb a o zmene smernice 2000/43/ES a smernice 2004/113/ES

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 19 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu⁸,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁹,

⁸ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁹ Ú. v. EÚ C , , s. .

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹⁰,

so zreteľom na stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov¹¹,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

¹⁰ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

- (1) V zmluvách a Charte základných práv Európskej únie sa právo na rovnosť a právo na nediskrimináciu uznávajú ako základné hodnoty Únie¹², pričom Únia už prijala viaceré smernice o zákaze diskriminácie.
- (2) V zmysle článku 19 ods. 1 ZFEÚ môže Rada, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv a v rámci právomocí, ktorými je poverená Únia, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať vhodné opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.
- (3) Účelom tejto smernice je stanoviť minimálne požiadavky na fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie s cieľom zvýšiť ich účinnosť a zaručiť ich nezávislosť, aby sa posilnilo uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá vyplýva zo smerníc Rady 79/7/EHS¹³, 2000/43/ES¹⁴, 2000/78/ES¹⁵ a 2004/113/ES¹⁶.
- (4) V smernici 79/7/EHS sa zakazuje diskriminácia na základe pohlavia vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením.
- (5) V smernici 2000/43/ES sa zakazuje diskriminácia na základe rasového alebo etnického pôvodu.
- (6) V smernici 2000/78/ES sa zakazuje diskriminácia v zamestnaní, povolani a v rámci odbornej prípravy na základe náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

¹² Články 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“), články 8 a 10 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a články 21, 23 a 26 charty.

¹³ Smernica Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 10.1.1979, s. 24).

¹⁴ Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22).

¹⁵ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16).

¹⁶ Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaní (Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37).

- (7) V smernici 2004/113/ES sa zakazuje diskriminácia na základe pohlavia v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaní.
- (8) V smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES sa vyžaduje, aby členské štáty určili jeden alebo viaceré orgány na podporu rovnakého zaobchádzania vrátane analýzy, monitorovania a podpory rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami bez diskriminácie z dôvodov, na ktoré sa vzťahujú príslušné smernice (ďalej len „subjekty pre rovnaké zaobchádzanie“). Od členských štátov sa v smerniciach požaduje, aby zabezpečili, že právomoci subjektov pre rovnaké zaobchádzanie zahŕňajú poskytovanie nezávislej pomoci obetiam, vykonávanie nezávislých prieskumov týkajúcich sa diskriminácie, uverejňovanie nezávislých správ a vydávanie odporúčaní k akejkoľvek otázke, ktorá sa vzťahuje na takúto diskrimináciu.
- (9) V smernici Rady 2006/54/ES¹⁷ a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/41/EÚ¹⁸ sa takisto stanovuje, že sa majú určiť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie na presadzovanie, analýzu, monitorovanie a podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami bez diskriminácie na základe pohlavia.
- (10) Všetky členské štáty zriadili subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v súlade so smernicami 2000/43/ES a 2004/113/ES. Zaviedol sa rôznorodý systém subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a vznikli osvedčené postupy. Mnohé subjekty pre rovnaké zaobchádzanie však čelia výzvam, najmä pokiaľ ide o zdroje, nezávislosť a právomoci potrebné na vykonávanie ich úloh.

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23).

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/41/EÚ zo 7. júla 2010 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby a o zrušení smernice Rady 86/613/EHS (Ú. v. EÚ L 180, 15.7.2010, s. 1).

- (11) V smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES sa ponecháva členským štátom široký priestor na voľné uváženie, pokiaľ ide o štruktúru a fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. V dôsledku toho existujú značné rozdiely medzi subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie zriadenými v jednotlivých členských štátoch, veľké rozdiely z hľadiska ich mandátov, právomocí, štruktúr, zdrojov a prevádzkového fungovania. To zase znamená, že ochrana pred diskrimináciou sa v jednotlivých členských štátoch líši.
- (12) Hoci sa v smerniciach 79/7/EHS a 2000/78/ES nevyžaduje, aby členské štáty určili subjekty pre rovnaké zaobchádzanie na riešenie záležitostí, na ktoré sa uvedené smernice vzťahujú, takéto subjekty majú v týchto záležitostiach právomoc vo väčšine členských štátov, ak sa to ustanovuje vo vnútroštátnom práve. Neplatí to však pre všetky členské štáty, čo vedie k rozdielnym úrovňam ochrany pred diskrimináciou v celej Únii, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahujú uvedené smernice.
- (13) S cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli účinne prispievať k presadzovaniu smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES podporou rovnakého zaobchádzania, predchádzaním diskriminácii a poskytovaním pomoci všetkým jednotlivcom a skupinám, ktoré sú diskriminované, pri získavaní prístupu k spravodlivosti v celej Únii, je potrebné prijať minimálne normy pre fungovanie týchto subjektov a rozšíriť ich mandát na záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS a 2000/78/ES. V nových normách sa zohľadňuje odporúčanie Komisie 2018/951¹⁹ na základe niektorých jeho ustanovení a prístupu, ktorý sa v ňom odporúča. Vychádzajú aj z ďalších relevantných nástrojov, ako je všeobecné politické odporúčanie č. 2²⁰ o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie, ktoré prijala Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI), a z parížskych zásad²¹, ktoré prijala Organizácia Spojených národov a ktoré sú uplatniteľné na národné inštitúcie pre ľudské práva.

¹⁹ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/951 z 22. júna 2018 o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie (Ú. v. EÚ L 167, 4.7.2018, s. 28).

²⁰ ECRI, Všeobecné politické odporúčanie č. 2 (revidované) o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie na boj proti rasizmu a intolerancii na národnej úrovni, prijaté 13. júna 1997 a revidované 7. decembra 2017.

²¹ Zásady týkajúce sa postavenia vnútroštátnych inštitúcií na podporu a ochranu ľudských práv prijaté rezolúciou Valného zhromaždenia OSN č. 48/134 z 20. decembra 1993.

- [(14) Tie isté minimálne normy pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 2006/54/ES a 2010/41/EÚ, sa stanovujú v smernici (EÚ) .../... [*o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnosti príležitostí pre ženy a mužov v otázkach zamestnania a povolania a o zmene smernice 2006/54/ES a smernice 2010/41/EÚ*²²].
- (15) Táto smernica by sa mala uplatňovať na činnosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Tieto normy by sa mali týkať len fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a nemala by sa nimi rozširovať vecná ani osobná pôsobnosť uvedených smerníc.
- (16) Pri podpore rovnakého zaobchádzania, predchádzaní diskriminácii, zbere údajov o diskriminácii a pomoci obetiam diskriminácie by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali venovať osobitnú pozornosť diskriminácii založenej na viacerých dôvodoch, ktoré sú chránené smernicami 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.
- (16a) (nové) Členské štáty by mali určiť jeden alebo viacero subjektov na vykonávanie právomocí ustanovených v tejto smernici. Členské štáty môžu rozdeliť právomoci medzi viacero subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, a to napríklad tak, že jeden subjekt poveria predchádzaním diskriminácii, podporou rovnakého zaobchádzania a pomocou obetiam a druhému subjektu zveria rozhodovacie funkcie. Touto smernicou nie sú dotknuté právomoci inšpektorátov práce ani iných orgánov presadzovania či sociálnych partnerov.

²² COM(2022) 688.

- (17) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu účinne plniť svoju úlohu, len ak môžu konať úplne nezávisle bez toho, aby sa na ne vyvíjal vonkajší tlak. Členské štáty by mali na tento účel prijať viacero opatrení, ktoré prispievajú k nezávislosti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, ktoré vykonávajú právomoci stanovené v tejto smernici, môžu byť súčasťou ministerstva alebo inej organizačnej jednotky za predpokladu, že je zabezpečená ich nezávislosť. Pri plnení svojich úloh a vykonávaní svojich právomocí by si subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali zachovať svoju nezávislosť vo vzťahu k akémukoľvek vonkajšiemu vplyvu, či už priamemu alebo nepriamemu, a to tak, že od nikoho nebudú žiadať ani prijímať pokyny. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali byť schopné riadiť svoje finančné a iné zdroje, a to aj prostredníctvom výberu a riadenia svojich zamestnancov, a byť schopné stanoviť si vlastné priority v rámci existujúceho právneho rámca. Zamestnanci, ktorí zastávajú rozhodovaciu alebo vedúcu funkciu, či už stáli alebo dočasní, ako sú vedúci alebo zástupca vedúceho subjektu pre rovnaké zaobchádzanie a v príslušných prípadoch členovia správnej rady, by mali byť nezávislí, kvalifikovaní na svoju pozíciu a vybraní prostredníctvom transparentného postupu. Transparentnosť v tomto procese možno zabezpečiť napríklad zverejňovaním oznámení o voľných pracovných miestach.
- (18) Členské štáty by mali zaistiť, aby vnútorná štruktúra subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ako sú vnútorná organizácia a postupy, umožňovala nezávislé a v relevantných prípadoch nestranné vykonávanie ich rôznych právomocí, a to stanovením primeraných záruk v prípadoch, keď majú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie potenciálne konfliktné úlohy, najmä ak sa niektoré z týchto úloh zameriavajú na podporu údajných obetí. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali predovšetkým pri vyšetrovaní alebo posudzovaní prípadu konať nestranne, najmä ak má daný subjekt pre rovnaké zaobchádzanie záväzné rozhodovacie právomoci.
- (18a) Ak je subjekt pre rovnaké zaobchádzanie súčasťou subjektu s viacerými mandátmi, ako je ombudsman so širším mandátom alebo národná inštitúcia pre ľudské práva, vnútorná štruktúra takéhoto subjektu s viacerými mandátmi by mala zaručovať účinné vykonávanie osobitného mandátu v oblasti rovnosti.

- (19) Členské štáty by mali prostredníctvom svojich príslušných vnútroštátnych rozpočtových postupov zabezpečiť, aby sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie poskytli dostatočné zdroje, keďže je to kľúčové pre ich účinné fungovanie a plnenie ich úloh, vrátane kvalifikovaného personálu, vhodných priestorov a infraštruktúry na účinné vykonávanie každej z ich úloh, v primeranom čase alebo v lehotách stanovených vo vnútroštátnom práve.
- (19a) Je dôležité, aby pridelovanie finančných zdrojov zostalo stabilné, plánovalo sa na viacročnom základe a umožňovalo subjektom pre rovnaké zaobchádzanie pokryť náklady, ktoré môžu byť ťažko predvídateľné, napríklad v prípade zvýšenia počtu sťažností, nákladov na súdne spory a používania automatizovaných systémov. Kľúčové je venovať pozornosť príležitostiam a rizikám, ktoré predstavuje používanie automatizovaných systémov vrátane umelej inteligencie. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by konkrétne mali disponovať primeranými ľudskými a technickými zdrojmi, najmä s cieľom umožniť im na jednej strane používať na svoju prácu automatizované systémy a na strane druhej posudzovať tieto systémy vzhľadom na ich súlad s pravidlami nediskriminácie. Ak je subjekt pre rovnaké zaobchádzanie súčasťou subjektu s viacerými mandátmi, mali by sa zabezpečiť zdroje potrebné na vykonávanie jeho mandátu v oblasti rovnosti.
- (20)
- (21) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zohrávajú spolu s inými aktérmi kľúčovú úlohu pri predchádzaní diskriminácii a podpore rovnosti. S cieľom riešiť štrukturálne aspekty diskriminácie a prispievať k sociálnej zmene by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali byť oprávnené vykonávať činnosti na predchádzanie diskriminácii na základe dôvodov a v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, ako aj činnosti na podporu rovnakého zaobchádzania. Takéto činnosti môžu zahŕňať výmenu osvedčených postupov, pozitívne opatrenia a podporu uplatňovania hľadiska rovnosti medzi verejnými a súkromnými subjektmi a poskytovanie príslušnej odbornej prípravy, informácií, poradenstva, usmernení a podpory týmto subjektom. Je tiež nevyhnutné, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie komunikovali s relevantnými zainteresovanými stranami a zapájali sa do verejnej diskusie.

- (22) Okrem prevencie je ústrednou úlohou subjektov pre rovnaké zaobchádzanie poskytovanie pomoci údajným obetiam diskriminácie. Táto pomoc by mala vždy zahŕňať aspoň poskytovanie kľúčových informácií sťažovateľom vrátane informácií o tom, či sa sťažnosť uzavrie alebo či existujú dôvody na ďalšie konanie, pokiaľ sťažnosť nebola podaná anonymne. Členské štáty sú zodpovedné za vymedzenie podmienok, za ktorých by subjekt pre rovnaké zaobchádzanie informoval sťažovateľov, ako je časový rámec postupu alebo procesné záruky proti opakovaným alebo neprimeraným sťažnostiam.
- (23) Aby sa zabezpečilo, že všetky údajné obete môžu podávať sťažnosti, malo by byť možné podávať ich rôznymi spôsobmi. Podľa odporúčania Komisie 2018/951 by sťažnosti malo byť možné podávať v jazyku podľa výberu sťažovateľa, ktorý sa bežne používa v členskom štáte, v ktorom sa subjekt pre rovnaké zaobchádzanie nachádza. S cieľom riešiť jednu z príčin nedostatočného nahlasovania, konkrétne strach z odvetných opatrení, by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali informovať údajné obete o uplatniteľných pravidlách dôvernosti.
- (24) Členské štáty by v záujme umožnenia rýchleho dostupného mimosúdneho riešenia sporov mali poskytnúť stranám možnosť usilovať sa o alternatívne riešenie sporu prostredníctvom samotného subjektu pre rovnaké zaobchádzanie alebo iného existujúceho príslušného subjektu. Ak sa takýto postup skončí bez vyriešenia sporu alebo ak niektorá zo strán odmietne jeho výsledok, nemalo by sa stranám brániť v tom, aby sa obrátili na súd. Členské štáty by mali vymedziť podmienky postupu alternatívneho riešenia sporu v súlade s vnútroštátnym právom a praxou.
- (25) Ak majú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie podozrenie z možného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá je stanovená smernicami 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES alebo 2004/113/ES, mali by byť schopné viesť vyšetrovania, konkrétne na základe sťažnosti alebo z vlastnej iniciatívy.

- (26) Pri určovaní toho, či došlo k diskriminácii, majú kľúčový význam dôkazy, ktorými však údajná obeť často nedisponuje. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by preto mali byť schopné získať prístup k informáciám potrebným na preukázanie toho, či došlo k diskriminácii, a spolupracovať s ďalšími príslušnými orgánmi, ktoré môžu zahŕňať príslušné verejné služby, ako sú inšpektoráty práce alebo inšpektoráty vzdelávania, a sociálnymi partnermi. Členské štáty by mali stanoviť vhodný rámec na výkon tejto právomoci v súlade s vnútroštátnymi pravidlami a postupmi. Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnym právom a praxou poveriť vedením vyšetrovaní aj iný príslušný subjekt. S cieľom zabrániť duplicite postupov by takýto príslušný subjekt mal subjektu pre rovnaké zaobchádzanie na jeho žiadosť po ukončení postupu poskytnúť informácie o výsledkoch vyšetrovania.
- (27) Na základe získaných dôkazov by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali poskytnúť svoje posúdenie sťažnosti. Právnu povahu tohto posúdenia, t. j. či pôjde o nezáväzné stanovisko alebo záväzné rozhodnutie, by mali stanoviť členské štáty. V oboch prípadoch by sa mali uviesť dôvody posúdenia a v relevantných prípadoch zahrnúť opatrenia na nápravu akéhokoľvek zisteného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a na zamedzenie ďalším prípadom diskriminácie, pričom je potrebné zohľadniť rôznu povahu stanovísk a rozhodnutí. Na zabezpečenie účinnosti práce subjektov pre rovnaké zaobchádzanie by členské štáty mali prijať primerané mechanizmy v nadväznosti na stanoviská a na výkon rozhodnutí.
- (28) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by v záujme zvýšenia informovanosti o svojej práci a právnych predpisoch v oblasti rovnosti mali byť schopné uverejňovať aspoň súhrny svojich stanovísk a rozhodnutí, ktoré považujú za mimoriadne dôležité.

- (29) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali mať právo vystupovať v súdnych konaniach s cieľom prispieť k zaručeniu rešpektovania zásady rovnakého zaobchádzania stanovenej v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Takéto súdne konania môžu v súlade s vnútroštátnym právom a praxou prebiehať na súdoch alebo v rovnocenných orgánoch, ktoré sa zaoberajú otázkami rovnakého zaobchádzania a diskriminácie. Vnútroštátne právo a prax týkajúce sa prípustnosti žalôb a najmä žiadna podmienka oprávneného záujmu sa nemôžu uplatňovať spôsobom, ktorý by mohol ohroziť účinnosť práva subjektov pre rovnaké zaobchádzanie konať. Právomoci viesť vyšetrovania a prijímať rozhodnutia, ako aj právo vystupovať v súdnych konaniach, ktoré sa touto smernicou udeľuje subjektom pre rovnaké zaobchádzanie, uľahčia praktické vykonávanie súčasných ustanovení smerníc 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES o dôkaznom bremene a ochrane práv. Za podmienok stanovených v tejto smernici budú môcť subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zistiť skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, čím splnia podmienky stanovené v článku 8 smernice 2000/43/ES, článku 10 smernice 2000/78/ES a článku 9 smernice 2004/113/ES. Podpora poskytovaná subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie preto uľahčí obetiam prístup k spravodlivosti. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie si môžu vybrať prípady, ktoré sa rozhodnú riešiť v súdnom konaní s cieľom prispieť k riadnemu výkladu a uplatňovaniu právnych predpisov v oblasti rovnakého zaobchádzania.
- (29a) Ak majú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie právomoc prijímať záväzné rozhodnutia, mali by byť oprávnené vystupovať ako účastník konania o výkone alebo súdneho preskúmania týchto rozhodnutí. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by tiež mali mať možnosť predkladať súdom pripomienky napríklad poskytnutím znaleckého posudku v súlade s vnútroštátnym právom a praxou.

- (29b) Právo subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vystupovať v súdnom konaní môže mať v rôznych vnútroštátnych právnych rámcoch rôznu podobu. Členské štáty by si preto mali v súlade s vnútroštátnym právom a praxou vybrať jedno alebo viacero z týchto opatrení: konanie v mene jednej alebo viacerých obetí alebo na podporu jednej alebo viacerých obetí, alebo začatie súdneho konania vo vlastnom mene.
- (30) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu, v uplatniteľných prípadoch so súhlasom obetí, konať v ich mene alebo na ich podporu, čím sa týmto obetiam umožňuje získať prístup k spravodlivosti aj v prípadoch, keď obeť často odrádzajú procesné a finančné prekážky alebo strach z viktimizácie. Ak subjekty pre rovnaké zaobchádzanie konajú v mene jednej alebo viacerých obetí, zastupujú tieto obeť pred súdom. Ak subjekty pre rovnaké zaobchádzanie konajú na podporu jednej alebo viacerých obetí, zúčastňujú sa na súdnom konaní, ktoré začali obeť, na podporu nároku.
- (31) Boj proti niektorým prípadom diskriminácie je zložitý, pretože neexistuje žiadny sťažovateľ, ktorý by prípad sám predložil. Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci C-54/07 (*Feryn*)²³, ktorý predložil subjekt pre rovnaké zaobchádzanie vo vlastnom mene, rozhodol, že diskrimináciu možno konštatovať aj v prípade, že neexistuje identifikovaná obeť. V záujme boja proti diskriminácii vo verejnom záujme preto môžu členské štáty tiež stanoviť, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali mať v niektorých prípadoch diskriminácie možnosť konať vo vlastnom mene, napríklad na základe ich početnosti alebo závažnosti, alebo na základe potreby právneho objasnenia, pričom každý z týchto dôvodov môže znamenať, že diskriminácia má štrukturálnu alebo systematickú povahu. Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnym právom a praxou stanoviť, že takéto prípady diskriminácie si vyžadujú identifikovanú osobu alebo subjekt ako odporcu.
- (32)
- (33)

²³ Rozsudok z 10. júla 2008 vo veci *Feryn* (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

- (34) S cieľom zabezpečiť rešpektovanie individuálnych práv by členské štáty mali vymedziť právomoci subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vhodnými procesnými zárukami, čím sa zaručí primeraná ochrana kľúčových zásad, ako je právo na obhajobu a právo na súdne preskúmanie záväzných rozhodnutí. Členské štáty môžu napríklad zaistiť dôvernosť pre svedkov a oznamovateľov, čím sa významným spôsobom podporí nahlasovanie prípadov diskriminácie.
- (35) Ustanoveniami o práve subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vystupovať v súdnych konaniach nie sú dotknuté práva priznané smernicami 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES obetiam a združeniam, organizáciám a iným právnym subjektom, ktoré presadzujú práva obetí a ktoré majú v súlade s kritériami stanovenými vo vnútroštátnom práve oprávnený záujem na zabezpečení dodržiavania týchto smerníc, a to ani v prípade, ak sú účastníkmi akéhokoľvek súdneho a/alebo správneho konania.
- (36) Účinnosť práce subjektov pre rovnaké zaobchádzanie závisí aj od toho, či sa skupinám ohrozeným diskrimináciou poskytne úplný prístup k ich službám. V prieskume, ktorý uskutočnila Agentúra Európskej únie pre základné práva²⁴, 71 % príslušníkov etnických či prisťahovaleckých menšinových skupín uviedlo, že nevie o žiadnej organizácii, ktorá by obetiam diskriminácie poskytovala podporu alebo poradenstvo. Kľúčovým krokom k podpore tohto prístupu je, aby členské štáty zabezpečili, že ľudia budú poznať svoje práva a vedieť o existencii subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a službách, ktoré poskytujú. Je to obzvlášť dôležité v prípade znevýhodnených skupín a skupín, ktoré môžu mať sťažený prístup k týmto informáciám napríklad z dôvodu svojho neistého ekonomického postavenia, veku, zdravotného postihnutia, gramotnosti, štátnej príslušnosti alebo pobytového statusu alebo nedostatočného prístupu k online nástrojom.

²⁴ Prieskum agentúry FRA EU-MIDIS II.

- (37) Pre všetkých by sa mal zaručiť rovnaký prístup k službám a publikáciám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Na tento účel by sa mali identifikovať a riešiť potenciálne prekážky v prístupe k službám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Služby by mali byť pre sťažovateľov bezplatné. Členské štáty by tiež bez toho, aby bola dotknutá autonómia regionálnych a miestnych orgánov, mali zabezpečiť dostupnosť služieb subjektov pre rovnaké zaobchádzanie pre všetky potenciálne obeť na celom svojom území, napríklad zriadením miestnych kancelárií vrátane mobilných kancelárií, využívaním komunikačných nástrojov, organizovaním miestnych kampaní, spoluprácou s miestnymi zástupcami alebo organizáciami občianskej spoločnosti alebo prostredníctvom zmluvných poskytovateľov služieb.
- (38) S cieľom zaručiť osobám so zdravotným postihnutím prístup ku všetkým službám a činnostiam subjektov pre rovnaké zaobchádzanie je potrebné zabezpečiť prístupnosť v súlade s požiadavkami uvedenými v smernici (EÚ) 2019/882²⁵ a zabezpečiť primerané úpravy v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím, prijatým 13. decembra 2006. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by preto mali zabezpečiť fyzickú a digitálnu²⁶ prístupnosť tým, že budú predchádzať prekážkam, ktorým môžu osoby so zdravotným postihnutím čeliť pri získavaní prístupu k službám a informáciám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, a odstraňovať ich, a zabezpečiť primerané úpravy, pričom vykonajú potrebné a vhodné zmeny a prispôsobenia, ak je to v konkrétnom prípade potrebné.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb, Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70 – 115.

²⁶ Pozri smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 z 26. októbra 2016 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora (Ú. v. EÚ L 327, 2.12.2016, s. 1 – 15) a súvisiace vykonávacie rozhodnutie.

- (39) Umožnenie subjektom pre rovnaké zaobchádzanie, aby sa na dlhodobom základe pravidelne koordinovali a spolupracovali na rôznej úrovni má zásadný význam pre vzájomné učenie, súdržnosť a jednotnosť a môže prispieť k rozšíreniu dosahu a vplyvu ich práce. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali vo svojich príslušných oblastiach právomoci spolupracovať s inými subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie v tom istom členskom štáte a s verejnými a so súkromnými subjektmi na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, na úrovni Únie a medzinárodnej úrovni, akými sú siete subjektov pre rovnaké zaobchádzanie na úrovni EÚ, organizácie občianskej spoločnosti, orgány pre ochranu údajov, sociálni partneri, inšpektoráty práce a vzdelávania, orgány presadzovania práva, agentúry na vnútroštátnej úrovni zodpovedné za ochranu ľudských práv, národné štatistické úrady, orgány riadiace finančné prostriedky Únie, národné kontaktné miesta pre otázky Rómov, spotrebiteľské organizácie a vnútroštátne nezávislé mechanizmy na presadzovanie, ochranu a monitorovanie UNCPRD.
- (40) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie nemôžu plniť svoju úlohu expertov v oblasti rovnakého zaobchádzania v plnej miere, ak sa s nimi dostatočne včas nekonzultuje počas procesu tvorby politiky v záležitostiach týkajúcich sa práv a povinností, ktoré vyplývajú zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Členské štáty by preto mali zaviesť postupy na zabezpečenie včasnej konzultácie a mali by tiež umožniť subjektom pre rovnaké zaobchádzanie, ak to subjekty pre rovnaké zaobchádzanie považujú za potrebné, vydávať odporúčania a zverejňovať ich včas, aby sa mohli zohľadniť.

- (41) Údaje o rovnosti majú zásadný význam pri zvyšovaní informovanosti a vnímanosti ľudí, kvantifikácii diskriminácie, postupnom odhaľovaní trendov, preukazovaní existencie diskriminácie, hodnotení vykonávania právnych predpisov v oblasti rovnosti, preukazovaní potreby pozitívnych opatrení a podpore tvorby politík založenej na faktoch²⁷. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie môžu prispieť k vypracúvaniu údajov o rovnosti na tieto účely napríklad tým, že organizujú okrúhle stoly združujúce všetky príslušné subjekty. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by tiež mali zbierať a analyzovať údaje o svojich vlastných činnostiach alebo uskutočňovať prieskumy a v súlade s vnútroštátnym právom by mali mať prístup k štatistikám súvisiacim s právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, a tieto štatistiky využívať. Osobné údaje zhromaždené subjektom pre rovnaké zaobchádzanie by sa mali anonymizovať, alebo ak to nie je možné, pseudonymizovať.
- (41a) Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali prijať pracovný program, v ktorom sa stanoví ich priority a budúce činnosti, čo im umožní zabezpečiť súdržnosť ich rôznych oblastí práce v priebehu času a riešiť systémové otázky diskriminácie, na ktoré sa vzťahuje ich mandát, ako súčasť dlhodobého akčného plánu.
- (42) Okrem uverejňovania výročnej správy o činnosti by subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali pravidelne uverejňovať správu obsahujúcu celkové posúdenie situácie, pokiaľ ide o diskrimináciu v členských štátoch, na ktorú sa vzťahuje ich mandát, ako aj iné správy týkajúce sa diskriminácie.

²⁷ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní smernice Rady 2000/43/ES, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod („smernica o rasovej rovnosti“), a smernice Rady 2000/78/ES, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani („smernica o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní“), COM(2021) 139 final.

- (43)
- (44) V záujme zabezpečenia jednotných podmienok pre vykonávanie povinností členských štátov týkajúcich sa podávania správ podľa článku 16 ods. 2, pokiaľ ide o fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie určených podľa tejto smernice, by sa Komisii mali udeliť vykonávacie právomoci, aby stanovila zoznam príslušných ukazovateľov, na základe ktorých by sa mali zbierať údaje. Tieto ukazovatele by nemali slúžiť na účely zostavovania poradia alebo vydávania konkrétnych odporúčaní určených jednotlivým členským štátom.
- (44a) Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁸.
- (45) Touto smernicou sa stanovujú minimálne požiadavky, a tým sa členským štátom dáva možnosť zaviesť alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia. Vykonávanie tejto smernice nesmie slúžiť na to, aby ospravedlnilo akýkoľvek krok smerom späť, pokiaľ ide o situáciu, ktorá už v danom členskom štáte už existuje.
- (45a) Akékoľvek spracúvanie osobných údajov subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie podľa tejto smernice by sa malo vykonávať v úplnom súlade s nariadením (EÚ) 2016/679. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie jasne stanovené v právnych predpisoch v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) 2016/679 v spojení s článkom 6 ods. 2 a 3 uvedeného nariadenia. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie by mali spracúvať osobné údaje len v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na plnenie ich úloh podľa tejto smernice, ktorej cieľom je presadzovať základné práva a povinnosti vyplývajúce zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES. Osobám, ktorých osobné údaje sa spracúvajú, by sa mali poskytnúť informácie o ich právach ako dotknutých osôb, a to aj o prostriedkoch nápravy, ktoré majú k dispozícii na vnútroštátnej úrovni.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (45b) V prípade, že si plnenie úloh subjektov pre rovnaké zaobchádzanie vyžaduje spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov uvedených v článku 9 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679, by členské štáty takisto mali zaistiť, aby sa vo vnútroštátnom práve rešpektovala podstata práva na ochranu údajov a stanovovali sa v ňom vhodné a konkrétne opatrenia na zabezpečenie základných práv a záujmov dotknutej osoby v súlade s článkom 9 ods. 2 písm. g) nariadenia (EÚ) 2016/679. Takéto záruky by mali zahŕňať napríklad vnútorné politiky a opatrenia na zabezpečenie minimalizácie údajov, a to aj prostredníctvom anonymizácie osobných údajov, ak je to možné; uplatňovanie pseudonymizácie a šifrovania osobných údajov; predchádzanie neoprávnenému prístupu k osobným údajom a ich prenosu a zabezpečenie toho, aby sa osobné údaje spracúvali najviac dovtedy, kým je to potrebné na účely, na ktoré sa spracúvajú.
- (46) Táto smernica nadväzuje na pravidlá stanovené v smerniciach 2000/43/ES a 2004/113/ES zavedením prísnejších noriem pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie. Predchádzajúce ustanovenia o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie uvedené v článku 13 smernice 2000/43/ES a v článku 12 smernice 2004/113/ES by sa preto mali vypustiť.
- (47) Cieľom tejto smernice je zabezpečiť také fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie v súlade s minimálnymi normami v záujme zvýšenia ich účinnosti a zaručenia ich nezávislosti, aby sa posilnilo uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania. Keďže cieľ tejto smernice nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, a preto by sa mal dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica, ktorá sa obmedzuje na stanovenie minimálnych noriem, neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (48)
- (49)
- (50) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal 2. februára 2023 svoje stanovisko.

Článok 1

Účel, predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú minimálne požiadavky na fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie s cieľom zvýšiť ich účinnosť a zaručiť ich nezávislosť, aby sa posilnilo uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá vyplýva zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.
2. Povinnosti uložené členským štátom a úlohy subjektov pre rovnaké zaobchádzanie podľa tejto smernice sa vzťahujú na práva a povinnosti, ktoré vyplývajú zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Článok 2

Určenie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie

1. Členské štáty určia jeden alebo viaceré subjekty (ďalej len „subjekty pre rovnaké zaobchádzanie“), ktoré budú vykonávať právomoci stanovené v tejto smernici.
2. Touto smernicou nie sú dotknuté právomoci inšpektorátov práce ani iných orgánov presadzovania či sociálnych partnerov.

Článok 3

Nezávislosť

1. Členské štáty prijímú opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli pri plnení svojich úloh a vykonávaní svojich právomocí nezávislé a nepodliehali vonkajšiemu vplyvu, a to najmä pokiaľ ide o ich vnútornú štruktúru, zodpovednosť, personálne zaistenie, organizačné záležitosti a riadenie finančných zdrojov.
2. Členské štáty stanovujú transparentné postupy týkajúce sa výberu, vymenovania, odvolania a potenciálneho konfliktu záujmov zamestnancov subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ktorí zastávajú rozhodovacie alebo vedúce funkcie, a v príslušných prípadoch členov správnej rady, aby sa zaručila ich spôsobilosť a nezávislosť.

3. Členské štáty zabezpečia, aby si subjekty pre rovnaké zaobchádzanie vytvorili vnútornú štruktúru, ktorou sa zaručí nezávislý a v relevantných prípadoch nestranný výkon ich právomocí.
4. Členské štáty zabezpečia, aby vnútorná štruktúra subjektov s viacerými mandátmi zaručovala účinný výkon mandátu v oblasti rovnosti.

Článok 4

Zdroje

1. Členské štáty v súlade so svojimi vnútroštátnymi rozpočtovými postupmi zabezpečia, aby sa každému subjektu pre rovnaké zaobchádzanie poskytli ľudské, technické a finančné zdroje potrebné na účinné plnenie jeho úloh a účinný výkon jeho právomocí, pokiaľ ide o dôvody a oblasti, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, aj vtedy, ak sú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie súčasťou subjektu s viacerými mandátmi.
- 2.

Článok 5

Prevenia, podpora a zvyšovanie informovanosti

1. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, ako sú stratégie, na zvyšovanie informovanosti širokej verejnosti na celom svojom území s osobitným zameraním na jednotlivcov a skupiny ohrozené diskrimináciou, pokiaľ ide o práva podľa smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES a existenciu subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a ich služby.
2. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali právomoc vykonávať činnosti na predchádzanie diskriminácii a na podporu rovnakého zaobchádzania.
3. Členské štáty a subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zohľadnia vhodné komunikačné nástroje a formáty pre každú cieľovú skupinu. Osobitnú pozornosť venujú skupinám, ktoré môžu mať sťažený prístup k informáciám, napríklad z dôvodu ich neistého ekonomického postavenia, veku, zdravotného postihnutia, gramotnosti, štátnej príslušnosti, pobytového statusu alebo nedostatočného prístupu k online nástrojom.

Článok 6

Pomoc obetiam

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli schopné poskytovať pomoc údajným obetiam, ako sa uvádza v odsekoch 2 až 4.
2. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie musia byť schopné prijímať sťažnosti týkajúce sa diskriminácie.
3. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie poskytujú pomoc údajným obetiam tak, že im najprv poskytnú informácie o právnom rámci vrátane poradenstva zameraného na ich osobitnú situáciu, o službách poskytovaných subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie a súvisiacich procesných aspektoch, ako aj o dostupných prostriedkoch nápravy vrátane možnosti predložiť prípad súdu.

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie okrem toho údajným obetiam poskytujú informácie o uplatniteľných pravidlách dôvernosti, o ochrane osobných údajov a o možnostiach získania psychologickéj podpory alebo iných druhov náležitej podpory od iných subjektov alebo organizácií.

4. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v primeranej lehote informujú sťažovateľov o tom, či sa sťažnosť uzavrie alebo či existujú dôvody na ďalšie konanie.

Článok 7

Alternatívne riešenie sporov

Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie musia byť schopné umožniť stranám usilovať sa o alternatívne riešenie sporu. Tento postup môže viesť samotný subjekt pre rovnaké zaobchádzanie alebo iný príslušný subjekt v súlade s vnútroštátnym právom a praxou, pričom v takom prípade môže subjekt pre rovnaké zaobchádzanie predložiť tomuto subjektu pripomienky. Ak sa takýto postup skončí bez vyriešenia sporu, nevylučuje sa tým právo na konanie na súde.

Článok 8

Vyšetrovania

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli oprávnené viesť vyšetrovania v súvislosti s tým, či došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania stanovenej v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.
2. Členské štáty stanovia rámec pre vedenie vyšetrovaní, ktorým sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie umožní zisťovať skutočnosti. Týmto rámcom sa subjektom pre rovnaké zaobchádzanie konkrétne poskytnú účinné práva na prístup k informáciám a dokumentom, ktoré sú potrebné na stanovenie toho, či došlo k diskriminácii. Takisto sa v ňom na tento účel stanovia pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie primerané mechanizmy na spoluprácu s príslušnými verejnými subjektmi.
- 3.
4. Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnym právom a praxou poveriť právomocami uvedenými v odsekoch 1 a 2 aj iný príslušný subjekt. Ak takýto príslušný subjekt ukončil svoje vyšetrovania, poskytne subjektu pre rovnaké zaobchádzanie na jeho žiadosť informácie o ich výsledkoch.

Článok 8a

Stanoviská a rozhodnutia

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie boli oprávnené zdokumentovať svoje posúdenie prípadu vrátane zistenia skutkového stavu a odôvodneného záveru o existencii diskriminácie. Členské štáty určia, či sa tak má urobiť prostredníctvom nezáväzných stanovísk alebo záväzných rozhodnutí.
2. Nezáväzné stanoviská aj záväzné rozhodnutia zahŕňajú v relevantných prípadoch konkrétne opatrenia na nápravu akéhokoľvek zisteného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a predchádzanie ďalším prípadom diskriminácie. Členské štáty zavedú primerané mechanizmy na prijímanie opatrení v nadväznosti na nezáväzné stanoviská, ako sú povinnosti týkajúce sa poskytovania spätnej väzby, a na výkon záväzných rozhodnutí.

3. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie uverejňujú aspoň súhrn tých svojich stanovísk a rozhodnutí, ktoré považujú za mimoriadne dôležité.

Článok 9

Súdny spor

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali právo vystupovať v súdnych konaniach vo veciach občianskeho a správneho práva v súvislosti s vykonávaním zásady rovnakého zaobchádzania stanovenej v smerniciach 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, ako sa uvádza v odsekoch 2 až 5, a to v súlade s vnútroštátnym právom a praxou týkajúcimi sa prípustnosti žalôb, vrátane akýchkoľvek pravidiel vyžadujúcich súhlas údajnej obete.
2. Právo subjektu pre rovnaké zaobchádzanie vystupovať v súdnych konaniach zahŕňa právo predložiť súdu pripomienky v súlade s vnútroštátnym právom a praxou.
 - (a)
 - (b)
 - (c)
- 2a. Právo subjektu pre rovnaké zaobchádzanie vystupovať v súdnych konaniach okrem toho zahŕňa aspoň jedno z týchto práv:
 - (a) právo začať konanie v mene jednej alebo viacerých obetí;
 - (b) právo byť účastníkom konania na podporu jednej alebo viacerých obetí alebo
 - (c) právo začať konanie vo vlastnom mene s cieľom obhajovať verejný záujem.
- 2b. Právo subjektu pre rovnaké zaobchádzanie vystupovať v súdnych konaniach zahŕňa právo vystupovať ako účastník konania o výkone alebo súdneho preskúmania záväzných rozhodnutí, ak sú subjekty pre rovnaké zaobchádzanie oprávnené prijímať takéto rozhodnutia podľa článku 8a.

- 3.
- 4.
5. Členské štáty môžu stanoviť, aby sa počas prebiehajúceho súdneho konania v rovnakej veci nezačalo žiadne vyšetrovanie podľa článku 8 ods. 2 a článku 8a, resp. aby sa v takom vyšetrovaní nepokračovalo.

Článok 10

Procesné záruky

Členské štáty zabezpečia, aby sa v rámci postupov uvedených v článkoch 6, 7, 8, 8a a 9 chránilo právo zúčastnených fyzických a právnických osôb na obhajobu. Záväzné rozhodnutia uvedené v článku 8a podliehajú súdnemu preskúmaniu v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 11

Rovnaký prístup

1. Členské štáty zaručia pre všetkých rovnaký prístup k službám a publikáciám subjektov pre rovnaké zaobchádzanie.
 - 1a. Subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zaručia, že nebudú existovať prekážky brániace podávaniu sťažností, napríklad tým, že budú schopné prijímať sťažnosti ústne, písomne a online.
2. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie poskytovali svoje služby sťažovateľom bezplatne na celom ich území, a to aj vo vidieckych a vzdialených oblastiach.

Článok 11a

Dostupnosť a primerané prispôsobenie pre osoby so zdravotným postihnutím

Členské štáty zabezpečia prístupnosť a zabezpečia primerané úpravy pre osoby so zdravotným postihnutím, aby sa im zaručil rovnaký prístup ku všetkým službám a činnostiam subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, a to aj k pomoci obetiam, vybaveniu sťažností, alternatívnemu riešeniu sporov, informáciám a publikáciám, ako aj k činnostiam v oblasti prevencie, podpory a zvyšovania informovanosti.

Článok 12

Spolupráca

Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali zavedené primerané mechanizmy na spoluprácu v rámci ich príslušných oblastí právomoci s inými subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie v tom istom členskom štáte a s príslušnými verejnými a súkromnými subjektmi vrátane inšpektorátov práce, sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako aj v iných členských štátoch a na úrovni Únie a medzinárodnej úrovni.

Článok 13

Konzultácie

Členské štáty zavedú postupy s cieľom zabezpečiť, aby vláda a príslušné verejné orgány konzultovali so subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie o právnych predpisoch, politike, postupoch a programoch v súvislosti s právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mali právo vydávať odporúčania o týchto záležitostiach, uverejňovať ich a vyžadovať, aby sa v nadväznosti na ich odporúčania prijali opatrenia.

Článok 14

Zber údajov a prístup k údajom o rovnosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zbierali údaje o svojich činnostiach na účely vypracúvania správ uvedených v článku 15 písm. b) a c).
2. Zozbierané údaje sa rozčlenia podľa dôvodov a oblastí, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, a podľa ukazovateľov uvedených v článku 16. Zozbierané osobné údaje sa anonymizujú, alebo ak to nie je možné, pseudonymizujú.

3. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli mať prístup k štatistikám týkajúcim sa práv a povinností vyplývajúcich zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES v súlade s vnútroštátnym právom, ak takéto štatistiky považujú za potrebné na celkové posúdenie situácie, pokiaľ ide o diskrimináciu v danom členskom štáte, a na vypracovanie správ uvedených v článku 15 písm. c).
4. Členské štáty umožnia subjektom pre rovnaké zaobchádzanie vydávať odporúčania o tom, ktoré údaje sa majú zbierať v súvislosti s právami a povinnosťami, ktoré vyplývajú zo smerníc 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES, určené pre verejné a súkromné subjekty, a to aj pre verejné orgány, sociálnych partnerov, spoločnosti a organizácie občianskej spoločnosti. Členské štáty zároveň môžu subjektom pre rovnaké zaobchádzanie umožniť, aby pri zbere údajov o rovnosti zohrávali koordinačnú úlohu.
5. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli uskutočňovať nezávislé prieskumy týkajúce sa diskriminácie.

Článok 15

Správy a strategické plánovanie

Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie:

- (a) prijali pracovný program, v ktorom stanovujú svoje priority a budúce činnosti;
- (b) vypracúvali a uverejňovali výročnú správu o činnosti vrátane informácií o ročnom rozpočte, zamestnancoch a finančnom výkazníctve;
- (c) aspoň každé štyri roky uverejnili jednu alebo viacero správ s odporúčaniami o situácii, pokiaľ ide o rovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu v ich členskom štáte, ako aj o potenciálnych štrukturálnych problémoch.

Monitorovanie a podávanie správ

1. Komisia do [24 mesiacov po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice] prostredníctvom vykonávacieho aktu stanoví zoznam spoločných ukazovateľov týkajúcich sa fungovania subjektov pre rovnaké zaobchádzanie určených podľa tejto smernice. Pri príprave týchto ukazovateľov si môže Komisia vyžiadať poradenstvo od Agentúry Európskej únie pre základné práva, Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť a od sietí subjektov pre rovnaké zaobchádzanie na úrovni EÚ. Tieto ukazovatele sa vzťahujú na zdroje, nezávislé fungovanie a účinnosť subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, ako aj vývoj ich mandátu, právomocí alebo štruktúry, čím sa zabezpečí porovnateľnosť, objektivnosť a spoľahlivosť údajov zozbieraných na vnútroštátnej úrovni. Tieto ukazovatele neslúžia na účely zostavovania poradia alebo vydávania konkrétnych odporúčaní jednotlivým členským štátom.

Vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18a ods. 2

2. Do [sedem rokov po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a potom každých päť rokov členské štáty predkladajú Komisii všetky relevantné informácie týkajúce sa uplatňovania tejto smernice. Takéto informácie zahŕňajú prinajmenšom údaje o fungovaní subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a zohľadňujú správy vypracované subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie podľa článku 15 písm. b) a c).
3. Komisia vypracúva správu o uplatňovaní a praktických účinkoch tejto smernice na základe informácií uvedených v odseku 2 a dodatočných relevantných údajov zozbieraných na vnútroštátnej úrovni a úrovni Únie, a to najmä od siete subjektov pre rovnaké zaobchádzanie na úrovni EÚ a iných zainteresovaných strán, Agentúrou Európskej únie pre základné práva a Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť.

Článok 17

Minimálne požiadavky

1. Členské štáty môžu zaviesť alebo zachovať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie než minimálne požiadavky stanovené v tejto smernici.
2. Vykonávanie tejto smernice nepredstavuje za žiadnych okolností dôvod na zníženie úrovne ochrany pred diskrimináciou, na ktorú sa vzťahuje táto smernica a ktorú členské štáty už poskytujú v záležitostiach, na ktoré sa vzťahujú smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

Článok 18

Spracovanie osobných údajov

1. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty pre rovnaké zaobchádzanie mohli zbierať a spracúvať osobné údaje, len ak je to potrebné na plnenie niektorej úlohy podľa tejto smernice.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že subjekty pre rovnaké zaobchádzanie spracúvajú osobitné kategórie osobných údajov uvedené v článku 9 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679, stanovili vhodné a konkrétne opatrenia na ochranu základných práv a záujmov dotknutej osoby.

Článok 18a

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 19

Vypustené články v smernici 2000/43/ES a smernici 2004/113/ES

Článok 13 smernice 2000/43/ES a článok 12 smernice 2004/113/ES sa vypúšťajú. Odkazy na orgány na podporu rovnakého zaobchádzania uvedené v daných článkoch sa považujú za odkazy na subjekty pre rovnaké zaobchádzanie uvedené v článku 2 tejto smernice.

Článok 20

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do [36 mesiacov po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 21

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 19 sa uplatňuje od [dátum uvedený v článku 20 ods. 1].

Článok 22

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedníčka
